ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Bisaya
Bolyum LVI Ihap 19
Oktubre 7, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Suklan ang pasismo sa korap nga rehimeng Marcos!

Walay puas ang pagsulbong sa lihok protesta batok sa korapsyon ug burukrata-kapitalismo sa rehimeng US-Marcos. Sa lain-laing bahin sa nasud, nagpadayon ang mga *walkout*, rali ug martsa sa mga eskwelahan, komunidad, pabrika ug upisina. Hugot nga gipadayag sa katawhang nag-ilaid sa kalisud ug nag-antus ang ilang sangko-sa-langit nga kasilag sa dinagkung pagpangawat sa binilyong pisong pondo sa katawhan sa mga korap sa reaksyunaryong gubyerno.

Sa pagdumdum sa ika-53 anibersaryo sa balaod militar sa diktaduryang Marcos niadtong Setyembre 21, gatusan ka libo ang mibaha sa mga kalsada sa Maynila ug uban pang syudad. Aron makmakon si Marcos isip utok sa korapsyon ug sa puno sa kahiwian nga *flood control projects*, gatusan ka libo ang nagmartsa padulong sa Mendiola. Milanog ang ilang mga singgit hangtud sa Malacañang. Mibusikad ang dili na mapugngang kasuko sa katawhan, ilabina sa mga kabatan-onan. Gisugat sila sa brutal nga pagpanumpo sa mga nagbantay nga pulis.

Sa direktang mando ni Marcos nga sumpuon ang mga kabatan-onan ug katawhang nagpadayag sa ilang reklamo ug nagpakita sa kasuko, bangis nga midasdas ang de-batuta ug armadong mga pulis. Milanog ang mga buto sa pusil ug pagbusikad sa tirgas. Gibomba og tubig ug walag too nga didagit ang mga raliyista ug kinsamang maatlan. Usa ka mamumuo ang nabalintong sa kalsada tungod sa pagpamusil sa pulis. Dili moubos sa 277, lakip ang gatusan ka menor de edad, ang gibalhog sa lain-laing istasyon sa pulis, ug iligal nga gipreso, giabuso, gitortyur ug gipasakahan og bisan unsa na lang nga mga kaso.

Gipakita ni Marcos ang iyang pasistang bangkil sa pagsulay nga hadlukon ang katawhan ug pugngan ang pagdaku pa sa ilang mga lihok-protesta sa kadalanan. Gipagawas sa Malacañang nga ang "kagubot" sa Mendiola binuhatan sa "pipila ka tigpasiugda" sa pagsulay nga siak-siakon ang han-ay sa katawhan. Sukwahi sa laraw ni Marcos, labaw nga nagkahiusa ang katawhan. Ang singgit alang sa pagpalingkawas sa Mendiola 277 labaw nga naghiusa sa lain-laing sektor—mga estudyante, kabus-sa-kasyudaran, mamumuo, mga abugado, tawong-simbahan, mamumuong pangkultura ug uban pa.

Imbes nga mahadlok, labaw nga midilaab ang determinasyon sa katawhan batok sa korapsyon ug mga kahiwian sa rehimeng Marcos. Sa misunod nga mga adlaw ug semana, labaw pang midaghan ang mga estudyanteng migawas sa ilang mga klase ug misalmot sa mga rali sulod ug gawas sa ilang mga kampus—gikan sa amihanan sa Luzon hangtud sa Mindanao. Sa miaging mga semana, halos walay adlaw nga walay lihok-protesta aron ipadangat ang singgit sa katawhan nga nangayo og hustisya ug nanawagang bag-ohon ang dunot nga sistema.

Atubangan sa nagpadayon nga pagsulbong sa lihok-protesta, doble-paningkamot karon ang rehimeng Marcos nga pabugnawon ang kasuko sa katawhan pinaagi sa mga mini nga pasundayag sa imbestigasyon. Tungod wala gipubliko ang pag-imbestiga sa gitawag nga "independyenteng komisyon," labaw lang mikusog ang pagtoo sa katawhan nga usa lamang kini ka pamaagi aron tabunan ang tinuod nga gilapdon ug tinuod nga utok sa korapsyon—si Marcos mismo ug pinakasuud niyang upisyal. Natimaho sa katawhan ang alisngaw sa aregluhan sa han-ay sa mga kurakot aron makalikay ug makaikyas sa ginapangayong silot sa katawhan.

Gitay-og sa nagdahunog nga singgit sa katawhan ang tibuok nagharing sistema. Nangalisngaw ang baho sa korapsyon sa tibuok nasud. Nagkadaghan ang nabutyag nga kahiwian—gikan sa mga flood control project hangtud sa mga tulay ug *farm-to-market road*, klasrum, lakip na mga bilding ug pagpanindot sa mga kampong militar, binilyong pondong pang-intelidyens, sa programang "balik-baril" ug uban pa. Labaw pa karong nagtinudluay ang mga pulitikong magkaaway ug magkaalyado. Labaw usab nga migrabe ang bangiay sa paksyong Marcos ug Duterte. Naglunang sa lapok sa korapsyon ang Senado ug Kongreso. Adunay pita sa nawong bisan ang mga nagpakaaron-ingnong hinlo.

Hingpit nga nabutyag ang burukrata-kapitalismo ug ang ugat niining dunot nga sistemang giharian karon ni Marcos—hari sa korapsyon ug numero unong pasistang terorista. Nagkakusog ug nagkalapad ang panawagan sa yanong katawhan aron palagputon ug silutan ang tanang korap nga nangawat sa pondo sa katawhan, sa pagpanguna ni Marcos ug parehong korap nga si Vice President Sara Duterte, ug tapuson ang tibuok dunot nga sistemang pabug-at sa katawhan.

Samtang padayon nga mikusog ang ilang singgit ug pagsukol, kinahanglang labaw pang palig-onon sa katawhan ang ilang han-ay aron sagngon, suklan ug pakyason ang atake sa pasistang estado. Ang bangis nga pagsumpo sa pulis sa Mendiola salamin lamang sa mas lapad ug sistematikong pag-abuso sa mga armadong pwersa sa reaksyunaryong estado sa mga katungod sa katawhan, sa kasyudaran ug sa kabanikanhan. Aron ipabilin ang nagharing sistema, gigamit ni Marcos karon ang tibuok kusog sa pasistang estado. Sa pipila ka barangay sa kabanikanhan nga anaa ilalum sa kontrol sa militar, walag too ang mga kaso sa pagpamatay, iligal nga pagdakop, tortyur, ug uban pang grabeng paglapas sa mga tawhanong katungod.

Sigurado nga mapakyas ang rehimeng Marcos nga pugngan ang nagpadayon nga pagsulbong sa kalihukang protesta batok sa korapsyon. Nagkalapad ug nagkadaku ang katilingbanong pag-alsa sa mga estudyante ug kabatan-onan. Kadasig ug determinasyon ang ilang dala sa kalihukang protesta sa katawhan. Labaw silang madasig ug mahimong determinado kung modagsang sila dili lamang sa kalsada, kundili bisan sa mga eskinita sa mga komunidad, sa mga kadalanan padulong sa mga pabrika, hangtud sa hilit nga mga bahin sa nasud.

Hagit sa mga kabatan-onan nga itipon ang ilang kusog sa minilyong mamumuo ug lapad nga han-ay sa masang semi-proletaryado o walay trabaho sa kasyudaran, ug sa masang mag-uuma sa kabanikanhan. Sa milabayng mga semana ug bulan, ang nagharing sistema siguradong labaw pang tay-ugon sa kalihukang protesta kontra sa korapsyon ug burukratang kapitalismo sa paglapad niini sa tibuok nasud ug pagtipon sa mas lapad pang ihap sa katawhan sa kasyudaran ug kabanikanhan.

Kinahanglang magpabiling anaa sa dugukan ug unahan sa demokratikong kalihukang protesta ang mga organisadong pwersang nasudnon-demokratiko aron siguruhong lig-on, militante ug padayon kining moabante. Kinahanglang walay kapuol nilang ihigmata ang katawhan nga ang pakigbisog batok sa korapsyon nakasumpay sa rebolusyonaryong pakigbisog aron ibagsak ang tulo ka dangan sa imperyalismo, pyudalismo ug burukratang kapitalismo. Mapaasdang kini pinaagi sa malungtarong gubat sa katawhan ug armadong pakigbisog aron tapuson ang sistemang semikolonyal ug semipyudal, ug tukuron ang tinuod nga demokratikong gubyerno ug gawasnon ug progresibong katilingban. AB

ANG Bayan

Bolyum LVI Ihap 19 | Oktubre 7, 2025

Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.

Unod

Editoryal: Suklan ang pasismo sa korap nga rehimeng Marcos! 1
Mikuyanap ang protesta kontra korapsyon 3
Marcos: Hari sa mga burukrata-kapitalista 4
Aset sa pagpatay kang Ericson Acosta, gisilutan 5
Alyansa kontra *incinerator* sa Maynila, gitukod 5
2 lider sa CPI (Maoist), tinuyong gipatay 5
3, gipatay sa militar sa Visayas 6
Pag-atras sa eleksyong BARMM, gibabagan 6
Kaso ni Duterte sa ICC ug disimpormasyon 6
Pagsulod sa GMO sa Negros, gibatukan 7
JMS Legacy Museum, giablihan 7
Marcos, numero unong dangan sa mag-uuma 7
Pyudal, semipyudal nga pagpahimulos sa EV 8
Sa mubong pagkasulti 9
Kalingkawasan alang sa Palestine! 10

Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

Nagakuyanap ang protesta kontra korapsyon sa rehimeng Marcos

Padayon ang pag-ulbo sa mga rali ug demonstrasyon sa mga demokratikong hut-ong ug sektor sa lain-laing bahin sa nasud sa milabayng duha ka semana aron nga kundenahon ang malukpanong korapsyon sa rehimeng Marcos. Kapasikaran nila ang rali sa gatusan ka libong Pilipino sa Luneta Park sa Maynila ug misunod nga martsa sa Mendiola.

Sa dakung protesta niadtong Setyembre 21, miulbo ang komprontasyon sa Mendiola ug kadalanan sa Recto. Nabidyuhan ang brutal nga pag-atake sa mga pulis sa mga kabatan-onan, paghampak kanila og batuta, pagsipa ug bangis nga pagguyod. Nataho usab ang pagpamusil sa mga pulis ug paglabay og tirgas.

Wala nahulga ang mga kabatan-onan ug katawhan sa gipakitang kamangtas ug brutalidad sa armadong pwersa sa rehimeng Marcos dihang bangis niining gibungkag ang protesta ug komprontasyon. Dili moubos sa 277 ka indibidwal, lakip ang 91 ka menor de edad (9-anyos ang pinakabata), ang gidagit sa mga pulis.

Namatay ang mamumuo sa konstruksyon nga si Eric Saber human maigo og bala sa liog sa nagpabuto nga pulis. Gikan si Saber sa iyang trabaho sa Pasay City, minaog sa Recto Station ug motabukay aron mosakay og dyip dihang naigo siya gikan sa likod. Nadala siya sa ospital apan namatay ra niadtong Setyembre 23. Namatay usab atol sa komprontasyon ang 15-anyos nga si Mark Chustin Serbo, uban sa mga nagprotesta, nga gidunggab sa 52-anyos nga sibilyan.

Nakasinati og kabangis sa kamot sa mga pulis ang mga giaresto ug gipriso. Lakip kanila mga bata ug batan-on, estudyante, mamumuo, mga empleyado sa BPO, ug pipila ka giinitan sa pulis tungod lang anaa sila sa lugar sa pagsinukgamay. Nagsugod lamang nga buhian ang mga giaresto niadtong Setyembre 25 human ang gilangan ug gitanggong pagproseso sa mga pulis ug huwes sa ilang kaso. Daghan ang kinahanglang magpyansa aron makagawas gikan sa patung-patong nga mga kaso.

Gibuhian usab ang mga menor-de-edad nga gidagit ug giaresto nga giilang lambigit sa kagubot bisan walay tin-aw nga imbestigasyon. Ang pipila kanila giatubang pa ni Manila City Mayor Isko Moreno Domagoso sa publiko ug midya, lapas sa katungod sa mga bata ug hustong proseso sa balaod.

Nanawagan ang mga grupo sa tawhanong katungod sa tibuok ug independyenteng imbestigasyon aron panubagon ang tanang nalambigit sa kabangis. Gikundena usab nila ang "cover-up" sa mga krimen sa estado batok sa katawhan.

Nagprotesta ang katawhan

Padayon nga nahulma ang kalihukang kontra korapsyon pinaagi sa mga *walkout*, mga piket-protesta nga ginatawag og Black Friday Protest, ug nilungsod nga protesta sa mga sektor ug grupo. Liboan ang subling nagprotesta sa Metro Manila, Isabela, Bulacan, Pampanga, Laguna, Palawan, Naga City, Davao City, Davao Oriental, ug uban pang mga syudad ug prubinsya.

Human sa serye sa *walkout* niadtong unang tulo ka semana sa Setyembre, subling nataho ang makasaysayanong mga *walkout* sa Far Eastern University (1,000), University of Sto. Tomas (1,500), De La Salle University-Manila ug College of St. Benilde (1,500), Philippine Normal University (1,000), Isabela State University (500), DLSU-Laguna, UP Visayas (800), Ateneo de Davao University (1,000), Brokenshire College Inc. ug Davao Oriental State University. Singgit sa kabatan-onan bisan sa mga konsyerto ug mga dula: "Ikulong na yan, mga kurakot!"

Nag-*walkout* usab ang gatusan ka mga magtutudlo ug mamumuo sa edukasyon niadtong Oktubre 3 isip pagmakmak sa korapsyon ug pagdumdum sa World Teachers' Day.

Sa Bulacan, na ginailang sentro sa kahiwian sa mga proyektong *flood control*, nahulma ang lagpad nga panaghiusa sa katawhan batok sa korapsyon. Milihok ang mga Bulakenyo sa 12 ka syudad ug lungsod sa prubinsya ug nagkakusog nga pagbatok sa mga lokal ug nasudnong ahensya sa gubyerno nga nalambigit sa korapsyon. Nagtukod sila og mga grupo ug alyansa.

Ginasalamin sa nagkakusog nga mga protesta ang lalum nga diskuntento sa mga Pilipino atubangan sa krisis sa ekonomiya ug pulitika nga mihampak sa nagharing sistema. Manipestasyon kini sa malukpanong sentimyento sa lapad nga masa nga nag-antus sa korapsyon ug nagkagrabeng mga problema sa semikolonyal ug semipyudal nga sistema. AB

Marcos: Hari sa mga korap nga burukrata-kapitalista

Nanghunaw si Ferdinand Marcos Jr sa nangabutyag nga mga kahiwian ug korapsyon kalabot sa mga proyektong *flood control*. Gipagawas niyang wala siyay kalambigitan dinhi ug nagpakaaron-ingnong interesado sa pagpanubag sa mga kawatan sa pondo.

Sama sa paggamit kanhi sa rehimeng Duterte sa "matrix" sa kunuhay mga *drug lord* nga pulitiko, ginagamit ni Marcos batok sa iyang mga kakumpetinsya sa pondo sa katawhan ang usa ka listahan sa mga pinili ug limitadong mga kontraktor nga nalambigit sa mga hiwi nga proyekto. Nagtukod siya og usa ka independyenteng komisyon aron kuno maghimo og "imbestigasyon" apan gitago niya kini sa mata sa publiko.

Hingpit nga nabutyag ang gilalumon ug gilapdon sa sistemiko ug sistematikong korapsyon sa tanang ang-ang ug bahin sa burukrasya sa estado. Nabutyag sa mga pagdungog sa Kongreso ug Senado ang kunsabuhay sa Malacañang, mga kongresista, senador, kontraktor ug upisyal sa Department of Public Works and Highways (DPWH), ug bisan sa Commission on Audit ug mga bangko aron higupon ug ibulsa ang binilyong pondo sa katawhan. Nabutyag ang pagpaburot sa presyo sa mga proyekto, paggamit sa *substandard* nga mga materyales, dili pagkumpleto ug pagtaho sa wala nagtunhay o *ghost* nga mga proyekto.

Nahingangha ang publiko sa mga litrato sa gatusan ka milyong kwarta nga gisulod kuno sa mga maleta ug gihatod sa mga balay ni Zaldy Co, kongresistang naggunit sa gamhanang komite sa *appropriations* ug tawu-tawo ni House Speaker Martin Romualdez. Nahimong tataw ang luho sa pamilyang Discaya ug mga anak sa mga kontraktor nga naghakop sa gatusan ka proyektong imprastruktura. Gibutyag sa mga korap nga inhinyero sa DPWH ug distrito sa Bulacan kung paunsa personal nga mikupit sa ilang parte ang mga senador nga silang Chiz Escudero, Jinggoy Estrada ug Joel Villanueva.

Unsaman ang himuon ni Marcos, dili malimod nga siya ang ugat hinungdan sa nangalisngaw na kahiwian sa iyang gubyerno. Ang iyang upisina ang nagdumala ug nangunay sa paghimo ug pagpinal sa nasudnong badyet nga gikawkaw sa mga burukrata. Sa paghimo pa lang sa badyet, gisiguro na niya ang iyang bahin sa porma sa *confidential and intelligence funds*, pondo alang sa Maharlika Fund ug pondo alang sa *unprogrammed allocations* (UA) nga nagsilbing kaugalingon niyang *pork barrel*. Daku kaayo ang pondong UA ni Marcos, gikan sa makasaysayanong ₱807 bilyon niadtong 2023, ₱731 bilyon niadtong 2024, ug gilaumang ₱363 bilyon sa 2025.

Tali sa 2022 ug 2025, naggahin si Marcos og ₱545 bilyon alang sa 9,855 proyektong pang-*flood control*. Lapas 6,000 niini ang nabutyag nga palpak, pagsubli sa kanhing proyekto ug dili kumpleto. Kini gipangtakda sa upisina sa presidente ug mga kalihim sa mga departamento sa proseso pa lang sa pagtibuok sa National Expenditure Program. Ayha gisirad-an ang nasudnong badyet, nasingit sa mga kongresista ug senador ang dugang ug mas daku pang kurakot sa gagmayng grupo sa Kongreso ug *bicameral committee conference* sa Kongreso ug Senado. Gipirmahan ni Marcos ang mga badyet aron mahimo kining balaod.

Niining Oktubre, gibutyag sa Kongreso ni Rep. Antonio Tinio, representante sa ACT Teachers Party-list, nga dili moubos sa 3,700 dugang proyekto nga nagkantidad og ₱214.4 bilyon ang giaprubahan ni Marcos mismo ug gipondohan gikan sa gunit niyang pondong UA niadtong 2023-2025.

Subay sa upisyal mismong datos sa estado, gigahin ni Marcos sa DPWH ang ₱61.4 bilyon sa UA niadtong 2023 alang sa 1,889 proyekto ug ₱153 bilyon niadtong 2024 alang sa 1,811 proyekto. Ang pinakadakung bahin o ₱141 bilyon alang sa mga proyektong *flood control*, samtang ang nahabilin alang sa pag-ayo sa mga kalsada ug mga multi-purpose nga bilding. Kadaghanan sa mga gisuportahan sa pondong UA ni Marcos makita sa mga rehiyon sa Central Luzon ug Calabarzon, ug sa Cebu, mga lugar nga sentro sa imbestigasyon tungod sa mga palpak ug *ghost* nga proyekto.

Ayha niini, nabutyag na usab pinaagi sa espesyal nga taho sa Philippine Center for Investigative Journalism nga midawat si Marcos og ₱21 milyon gikan sa duha ka kontraktor isip kontribusyon sa iyang kandidatura niadtong 2022, lapas sa mga lagda sa reaksyunaryong eleksyon. AB

Aset sa pagpatay kang Ericson Acosta, uban pa, gisilutan sa BHB

GIPAHAMTANGAN SA rebolusyonaryong kalihukan og silot kamatayon si Garde Francisco, aset paniktik sa 15th IB ug adunay patung-patong nga kasong kriminal batok sa rebolusyonaryong kalihukan ug sa mga sibilyan.

Napatay siya sa pag-atake sa Bagong Hukbong Bayan (BHB)-Southwest Negros (Armando Sumayang Jr) sa iyang balay sa Sityo Lumbia, Barangay Kamansi, Kabankalan City, Negros Occidental niadtong Oktubre 3 sa gabii.

Imbwelto si Francisco sa tulo ka dakung kaso sa pagpatay sa mga sibilyan, rebolusyonaryong lider ug Pulang manggugubat sa isla sa Negros.

Usa sa iyang mga kaso ang pagtabang sa militar sa pagpatay kang Ericson Acosta, konsultant sa kalinaw sa National Democratic Front (NDF)-Negros, ug kauban niyang lider-mag-uuma nga si Joseph Jimenez sa Barangay Kamansi niadtong Nobyembre 30, 2022.

Imbwelto usab si Francisco sa pagmasaker sa mga armadong ginsakpan sa estado sa dili armadong mga upisyal sa gimbutahong medikal sa BHB, kauban ang usa ka 6-ka-bulang mabdos, ug usa ka sibilyang drayber sa Barangay Tabugon niadtong Setyembre 21, 2023. Imbwelto usab si Francisco sa kaso sa pagkamartir sa Kabankalan 7 sa Barangay Tapi niadtong Abril 27.

Matud ni Ka Andrea Guerrero, tigpamaba sa BHB-Southwest Negros, ang armadong aksyon kabahin sa pagkab-ot sa hustisya sa mga biktima sa pag-atake sa estado ug magsilbing pahinumdum usab sa mga adunay "utang nga dugo" sa rebolusyon. "Dili malimtan ang kasaysayan sa inyong mga krimen, ug panalipdan sa BHB ang hustisya," matud niya.

Sa Samar, unang nakapabuto ang BHB-Western Samar (Arnulfo Ortiz Command) batok sa nag-operasyong tropa sa 8th ID sa Sityo San Pedro, Barangay Poblacion 3, San Jose de Buan niadtong Setyembre 27 sa hapon. Usa ka sundalo ang napatay ug daghan ang nasamdan sa mga berdugo.

Sa Oriental Mindoro, gipakyas sa BHB-Mindoro (Lucio de Guzman Command) ang pag-atake sa tropa sa 203rd IBde ug 2nd CMO Battalion sa temporaryong kampo niini sa Sityo Badyang, Barangay San Roque, Bulalacao niadtong Oktubre 1. Organisadong nakabalos og buto ang hukbong bayan nga nagdis-organisa sa kaaway hinungdan nga sila miatras.

Niadtong Setyembre 25, nakadepensa usab ang BHB-Mindoro batok sa nang-atakeng pwersa sa 203rd IBde sa Sityo Barayong, Barangay Manuol, Mansalay. Tulo ka sundalo sa 203rd IBde ang napatay sa panagsanga, samtang daghan pa ang nasamdan.

Alyansa kontra *incinerator* sa Maynila, gitukod

NAGTAPOK NIADTONG SETYEMBRE 30 sa San Pablo Apostol Parish Church sa Maynila ang gatusan ka residente sa Smokey Mountain ug uban pang barangay sa Tondo, ug mga lider-relihiyoso ug grupong maki-kinaiyahan aron tukuron ang Manila Anti-Incinerator Alliance (MAIA). Ang panagtapok, nga giatol sa Day of Action Against Incineration, nagtinguhang batukan ang planong pagtuod sa ₱26-bilyong *waste-to-energy* (WTE) *incinerator* sa Barangay 128, Smokey Mountain.

Ang proyekto usa ka 100 *megawatt* nga WTE Incineration Plant nga ginaduso sa Manila Integrated Environment Corp. (MIEC), kumpanyang kontrolado sa Philippine Ecology Systems Corp. (PHILECO) nga gipanag-iya sa negosyanteng si Reghis Romero II. Suportado kini sa kumpanyang Japanese nga Kanadevia Corporation ug nakagambalay ang pagtukod sa malukpanong Port Modernization nga nagsubay sa pantalan sa Maynila.

Lakip ang planta sa ginailang mga prayoridad nga proyekto sa rehimeng Marcos ug lokal nga gubyerno sa Maynila sa pagpanguna ni Isko Moreno. Matud sa mga eksperto, peligroso sa panglawas ang ibugang aso sa *incinerator*. Dugang dinhi, kapin 2,000 pamilya o 23,000 residente ug manindahay ang mapalayas sa lugar sa konstruksyon niini.

2 ka lider sa CPI (Maoist), tinuyong gipatay sa rehimeng Modi

DUHA KA MYEMBRO sa Komite Sentral sa Communist Party of India (Maoist) ang kapin 10 ka adlaw nga sikretong gidetine ayha tinuyong gipatay sa armadong pwersa sa rehimeng Modi niadtong Setyembre 22. Gipagawas sa rehimeng Modi nga napatay sa engkwentro ang duha sa Abujhmad aron tabunan ang krimen ug likayan ang tulubagon dinhi.

Matud sa mga taho, nadakpan sa armadong pwersa sa India silang Kaubang Katta Ramachandra Reddy (Raju Dada) ug Kaubang Kadari Satyanarayana Reddy (Kosa Dada), parehong dili armado, sa Raipur City sa estado sa Chhattisgarh niadtong Setyembre 10. Gidudahang gidala sila sa usa ka sikretong lugar gikan Setyembre 11 hangtud Setyembre 20 kung asa posible silang gipailalum sa grabeng torytur ayha gipatay. "Bakak ang engkwentro. Angayan kining kundenahon sa tanan," matud ni Vikalp, representante sa Dandakaranya Special Zonal Committee.

Gawas sa duha, nataho usab ang tinuyong pagpatay sa lima pa ka mga lider ug myembro sa Komite Sentral ug Eastern Regional Bureau sa CPI (Maoist) sa milabayng bulan. Silang tanan gipagawas usab nga mga napatay sa mga engkwentro. Giparangalan sa partido ang tanang mga martir ug nagbuhis og kinabuhi atubangan sa bangis nga Operation Kagar sa rehimeng Modi.

3, gipatay sa militar sa Visayas

Walay hunong ang pagsabwag og kabangis sa rehimeng Marcos ug armadong pwersa niini batok sa katawhan sa milabayng mga semana. Nataho ang duha ka kaso sa pagpatay, pagpamusil ug pagpamig-ot sa mga lider-masa sa Visayas.

Niadtong Oktubre 5 sa gabii, gipatay sa giusang pwersang militar ug pulis si Roberto Cabales ug mag-uumang si Matteo Suarez sa Barangay Coto, Lambunao, Iloilo. Gipagawas sa pulis ug militar nga nanlaban o misukol ang duha samtang ginatunulan og mandaymento de aresto. Gipanghimakak sa rebolusyonaryong kalihukan sa Panay ang maong pasangil ug giingong dili armado ang duha.

Sa Samar, gipatay sa 43rd IB ug sa paramilitar nga Dos ang mag-uumang si Veronico "Tatay Birong" Anterio, 65, niadtong Setyembre 16 sa Barangay Carolina, Matuguinao. Gipuntirya siya tungod nagsilbi siyang tingog sa pagsukol sa pagharing militar sa 43rd IB ug sa grupong paramilitar nga Dos sa ilang komunidad. Maisugong miatubang si Anterio sa mga pasista aron batukan ang mapig-utong lakang nga gipahamtang sa Barangay Carolina nga gikampuhan sa 43rd IB.

Pagpamusil. Paturagas nga namusil ang mga gwardya ug pribadong armadong pwersa batok sa mga mamumuong-panguma sa Hacienda Escolastica, Barangay Mabini, Cadiz City, Negros Occidental niadtong Setyembre 30. Pito ka mag-uuma ang naangol sa insidente. Giguba ug gikawat usab sa mga gwardya ang mga tanum nga mais sa mga mag-uuma. Ginahasi sila tungod sa ilang pakigbisog alang sa katungod sa yuta sa asyenda.

Pagpamig-ot. Gipasakahan sa mga pulis og reklamong paglapas sa Batas Pambansa 880 o ang Public Assembly Act ang mga lider-masa sa Cebu nga mao silang Nanay Bebe Allere sa Panaghupong-Kadamay, Jaime Paglinawan sa Bagong Alyansang Makabayan-Central Visayas, John Ruiz sa Bayan Muna, Howell Villacrucis sa AMA-SUGBO-KMU, ug uban pa niadtong Setyembre 29. Ang reklamo nagsumikad sa protesta kontra korapsyon sa Cebu City District Engineering Office sa Department of Public Works and Highways Region VII niadtong Setyembre 5.

Samtang, nakasinati usab og pagpamig-ot ug *Red-tagging* gikan sa 503rd IBde si Beatrice "Betty" Belen niadtong Setyembre 28-29 dihang giadtuan siya sa Barangay Uma Del Norte, Lubuagan, Kalinga. Nagbarog siya isip kasamtangang lider sa Innabuyog-Kalinga ug kanhing bilanggong pulitikal. AB

Subling pagdilatar sa eleksyong BARMM, gibatukan sa katawhang Moro

SA IKATULONG HIGAYON, giatras sa Commission on Elections (Comelec) ang eleksyong parlamentaryo sa Bangsamoro Autonomous Region in Muslim Mindanao (BARMM) nga nakatakda untang ilunsad sa Oktubre 13. Kini human gideklara sa Korte Suprema nga lapas sa konstitusyon ang Bangsamoro Autonomous Act 77 (BAA 77 o Redistricting Bill), nga nagtakdang ibalhin ang pito ka pwesto sa parlamento nga orihinal nga nakagahin alang sa Sulu sa laing distrito sa BARMM.

Gimando sa korte ang Bangsamoro Transition Authority (BTA) nga maghimo og bag-ong bahinay sa mga distrito ug isumite kini sa korte sa Oktubre 30. Gibalhin usab niini ang paglunsad sa eleksyon sa katapusan na sa Marso 2026. Nagpasabot kini sa pagkausik sa ₱1.2 bilyong pondo nga nagamit na sa Comelec sa pag-andam sa eleksyon.

Gilantaw sa katawhang Moro ang subling pag-atras isip lain na usab nga kapakyasan aron ipatuman ang tinuod nga awtonomiya sa ilang mga teritoryo. Ayha pa gipagula ang desisyon, gibabagan na nila ang pagpahunong sa Comelec sa pag-andam tungod sa *temporary restraining order* sa Korte Suprema batok sa BAA 77. Matud nila, dili lamang mahitungod sa pagboto ang eleksyon. Mas importante, kini mao ang pagrespeto sa awtonomiya, pagtahud sa mga kasabutan sa kalinaw ug pagpalig-on sa katungod alang sa kaugalingong paghukum sa katawhang Moro.

Kaso ni Duterte sa ICC, giputos sa disimpormasyon

GIPANGAYO SA 21 organisasyon sa mga abugado ug tigpanalipud sa tawhanong katungod sa International Criminal Court (ICC) niadtong Setyembre 29 nga pahamtangan og aksyong pangdisiplina ang abugado ni Rodrigo Duterte nga si Nicolas Kaufman tungod sa balik-balik niyang pagtuis ug pagpakaylap og sayop nga impormasyon kalabot sa kaso ni Duterte. Lakip sa mga grupo ang Karapatan, Duterte Panagutin Network ug Rise Up for Life and Rights.

Matud nila, gituis ni Kaufman ang aktwal nga mga paghitabo ug pamahayag aron malingla ang korte. Usa dinhi ang gipakaylap niya nga miuyon ang prosekusyon, ug bisan ang gubyerno sa Pilipinas, sa petisyon alang sa *interim release* o temporaryong pagpagawas kang Duterte. Gipanghimakak kini pareho sa prosekusyon ug sa gubyerno sa Pilipinas.

Pipila ka semana ayha niini, gipubliko sa ICC ang tulo ka mahinungdanong dokumento nga nagasuporta sa kaso batok kang Duterte: ang Document Containing the Charges (DCC), usa ka listahan sa 181 ebidensya, ug usa ka *pre-confirmation brief*, nga adunay petsang Hulyo 4.

Unod sa DCC ang tulo ka *count* o kaso sa krimen batok sa katawhan nga giatubang unta kang Duterte kung nadayon ang kumpirmasyon sa iyang kaso niadtong Setyembre 23. Bisan og kulang ug limitado ang gipasakang kaso, ginaila na usab sa mga biktima ang DCC isip "mahinungdanong lakang ngadto sa hustisya."

Planong pagsulod sa GMO sa Negros, ginabatukan sa katawhan

GITUKOD NING BAG-O sa mga Negrosanon ang GMO-Free Negros Coalition, usa ka asosasyon sa 82 ka indibidwal ug organisasyon gikan sa sektor sa mag-uuma, *non-governmental organization*, tawong simbahan, estudyante, akademiko, tag-iya sa mga hotel ug restawran ug pribadong sektor aron babagan ug batukan ang planong pagsulod sa mga tanum nga GMO (*genetically-modified organism*) sa prubinsya.

Ginaduso nilang kinahanglang sundon ang mga ordinansa nga nagabawal sa pagsulod, pagtanum, pagpadaku, *pag-testing* ug distribusyon sa buhi nga GMO sa isla.

Niadtong 2023, nagpadayag og interes ang San Miguel Corporation nga mamuhunan sa prubinsya alang sa pabrika sa patuka ug proyektong manukan. Aron madayon ang proyekto, nagsumite og sugyot nga ordinansa niadtong Agosto 26 ang lokal nga gubyerno aron tugutan ang pagtanum sa mga korporasyon og GMO nga mais.

Niadtong Setyembre 30, nagsumite og upat ka *position paper* ang koalisyon sa sangguniang panglalawigan aron hagiton ang sugyot nga ordinansa. Nagprotesta usab ang mga kabatan-onang estudyante gikan sa lain-laing konseho, organisasyon ug publikasyon niadtong Setyembre 18 sa Bacolod City aron ipadayag ang ilang pagsupak.

Nagpadayag usab sa hugot nga pagsupak dinhi ang National Democratic Front-Negros. Matud niini, mas labawng mag-ilaid sa kalisud ang mga mag-uuma kung tugutang mosulod ang GMO sa prubinsya tungod kay mapugos silang magsalig sa mga imported nga binhi sa GMO ug mga *input* nga kontrolado sa langyawng korporasyon. Peligroso usab sa panglawas ang GMO tungod sa epekto niini sa kalawasan sama sa *allergy*, *antibiotic resistance*, *cancer* ug malungtaron nga pagkadaut sa *internal organ* sa tawo.

JMS Legacy Museum, giablihan sa The Netherlands

PORMAL NANG GIABLIHAN ang Jose Maria Sison (JMS) Legacy Museum sa Utrecht, The Netherlands niadtong Setyembre 19. Ang pag-abli gipasiugdahan ni Ka Julie de Lima, byuda ug kaubang-rebolusyonaryo ni Ka Joma, uban ang mga higala, mga tigsuporta ug lokal nga upisyal sa syudad.

Ang JMS Legacy Museum usa ka espasyo nga maghatag importansya sa kinabuhi ug mga legasiya ni Ka Joma. Gidumalahan kini sa JMS Legacy Foundation, nga naglaum nga makahatag og inspirasyon ang museo sa mga mosunod nga henerasyon.

Makita sa museo ang kinabuhi ni Ka Joma isip usa ka matinud-anong rebolusyonaryo, tinuod nga internasyunalista, respetadong intelektwal, ug iladong magbabalak. Makita usab dinhi ang pipila ka mga bidyo sa ulahing pakighinabi ni Ka Joma, iyang mga litrato, dokumento ug uban pa. Abli ang museo alang sa mga gustong moadto ug mobisita.

Marcos, numero unong dangan sa mga mag-uuma

MATAG OKTUBRE, ginadumdum sa nasud ang bulan sa mga mag-uuma. Karong tuiga, doble ang paningkamot sa rehimeng Marcos sa pagpapogi human ang kapin tulo ka tuig sa mga palpak ug paantus nga mga programa sa agrikultura. Ginaila siya sa mga mag-uuma isip numero unong dangan, labaw pa sa mga katalagman nga miigo sa ilang umahan, nga nagpaantus sa ilang panginabuhian.

Sa sunud-sunod nga paghapak sa mga bagyo niadtong Setyembre, gibutang sa gubyerno ang kadaut sa agrikultura sa konserbatibong ₱2.3 bilyon. Pinakaapektado dinhi ang mga humayan. Kalabot niini, nagpakana si Marcos og "emergency palay procurement" aron kuno ayudahan ang mga mag-uuma sa humay.

Matud sa mga mag-uuma, ulahi na kaayo ang programa ni Marcos tungod kay naglisud na ang mga mag-uuma karong ting-ani. Sa lungsod sa Guimba sa Nueva Ecija, 80% sa humay ang naani na ug gibaligya sa ubos kaayong presyo. Sa rekord sa Kilusang Magbubukid ng Pilipinas, miubos hangtud ₱7 kada kilo ang palit sa basa nga humay samtag anaa sa ₱13-₱14 kada kilo ang presyo sa uga nga humay sa lain-laing bahin sa nasud.

“Labaw ming naglisud. Dili na mi makahawas, naglunang hangtud liog. Mas lisud pa ang among kahimtang kaysa sa kabaw nga nakalublob," matud sa usa ka mag-uuma sa Guimba.

Samtang naunlod sa lunod ug kumunoy sa kalisud, tamparus sa mga mag-uuma ang nabutyag nga malukpanong korapsyon sa mga burukratang kapitalista sa pondo sa katawhan, partikular na sa mga proyektong *flood control* ug imprastruktura. Daghang lugar sa kabanikanhan ang grabeng nag-antus bunga sa wala gitun-an ug maanomalyang mga proyekto.

Ang ilang kalisud labaw pang gipasamot sa Rice Liberalization Law ug kaylap nga kawalayyuta sa mag-uuma. Sa ulahing konserbatibong banabana sa estado, anaa sa 72% sa umahan ang wala hingpit nga gipanag-iyahan sa mga mag-uuma. Gipagrabe kini sa New Agrarian Emancipation Act ug Support to Parcelization of Lands for Individual Titling nga bag-ong pagpakete lamang sa dunot nga Comprehensive Agrarian Reform Program.

Kaylap ang pagpalayas ug pagpangilog para sa kumbersyon sa yuta subay sa Build-Better-More (BBM), mina, mga proyekto alang sa *renewable* o *green energy*, ug uban pa. Pagrabehon pa kining tanan sa bag-o lang gibalaod nga 99-year Foreign Land Lease.

Pyudal ug semipyudal nga pagpahimulos sa Eastern Visayas

Ikaduha ang Eastern Visayas sa adunay pinakagamay nga ihap sa mga mag-uumang adunay kaugalingong yuta ug ikaupat sa adunay pinakadaghang walay kaugalingong yuta. Timaan kini sa nagpadayong pyudal ug semipyudal nga pagpahimulos nga nasinati sa mga mag-uuma dinhi.

Sa rehiyon, gibanabanang 17.6% lamang sa kapin 1.89 milyong mag-uuma o 209,240 ang matawag nga adunay "kaugalingong yuta", samtang 82.4% o 980,000 ang walay kaugalingong yuta nga posible pang mudaku kung idugang ang 84,825 adunay "kaugalingong yuta" apan anaa sa kategoryang "owner-like possession" o adunay mga ginaukupang yuta apan walay kaugalingong titulo ug bulnerableng mapalayas sa yutang giugmad. Samtang, 5,835 ektarya sa mga umahan sa rehiyon ang gipanag-iya sa 97 lamang ka korporasyon.

Anaa sa 67% sa mga umahan sa rehiyon ang nakatagana nag-una sa *cash crop* o produktong pang-eksport alang sa langyawng merkado. Ang rehiyon ang ika-unum sa nag-unang prodyuser sa lubi ug ika-duha usab sa abaka. Mokabat usab sa 23.6% sa kinatibuk-ang gilapdon sa mga umahan sa rehiyon ang ginatamnan og humay. Nag-unang nagsalig pa gihapon sa tubig-ulan ang mga humayan. Niadtong 2014-2024, anaa sa 1,023 ektarya lamang nga humayan ang dugang nga nakapahimulos sa serbisyong patubig.

Kadaghanan sa mga umahan nagsalig pa gihapon sa kabaw, pagyagyag sa mga ani ug manu-manong paglubok sa humay. Adunay kapin 4,000 ka barangay sa rehiyon, apan 129 lamang ang traktora, 2,586 lamang ang *harvester tresher*, ug 1,199 ang galingan sa humay. Pipila ka agalong yutaan lamang ang adunay kontrol sa uban pang mahinungdanong himan sa produksyon.

Sa mga humayan, koprasan ug abakahan, kaylap ang sistemang 75-25 ug 50-50 sa abang sa yuta. Nagtunhay usab ang sistemang "tinulo" (1/3) nga sa aktwal 75-25 usab. Sa aktwal, layong mas ubos pa ang kita sa mga mag-uuma tungod kay ginaabaga nila ang halos tanang gasto sa produksyon.

Grabe usab ang usura sa rehiyon. Adunay 3,175 ka lenders kung asa 73% niini ang mga indibidwal nga nagpautang. Gipahimuslan usab sa mga institusyong *microfinancing* ang sitwasyon sa mga mag-uuma. Sa usa ka pagtuon, mikabat sa 144%-163% ang ganansya niini sulod sa unum ka bulan o 24%-27% matag bulan.

Aduna usay sistemang "cash to palay" nga pagpautang nga sagad sa mga lugar nga adunay lapad nga humayan. Niining sistemaha, matag ₱1,000 nga gipautang ayha ang tingani, kinahanglang bayran og duha ka sakong humay kung naka-ani na. Mogawas nga ₱10 matag kilo ang pagpalit sa humay bisan og ₱15 na ang sagad nga kumpra niini sa merkado.

Nagtunhay usab ang sistemang prenda, nga nahimong pamaagi usab sa pagpangilog sa yuta. Lain pang pananglitan sa usura sa rehiyon mao ang pagprenda sa ATM sa mga magtutudlo o kaha ang honorarium sa mga upisyal ug empleyado sa barangay. Sa usa ka pagtuon, anaa sa 6%-9% ang nakuhang ganansya sa usurero matag bulan subay sa kung unsang kwarter sa honorarium ang iprenda.

Nagtunhay usab ang ubos kaayong suhulan diin pinakataas na ang ₱350 nga bayad sa mga panday, paghawan sa humayan ug lubihan. Sa pagkopra, anaa sa ₱5 matag punuan ang suhol sa pagsaka sa bunga, ₱15 matag 100 ka lugas sa paghakot sa lubi, ug ₱30-₱35 matag 100 ka lugas sa pagbunot. Sa laing dapit, kada sako ang bayad sa paghakot nga moabot sa ₱3 matag kilo sa kapin duha ka kilometrong paghakot sa produkto.

Sa pag-ani sa humay, kaylap ang sistemang "winalo" (1/8) samtang adunay pipila nga "inupat" (1/4). Sa maong sistema, sa matag walo o upat ka ganta o sako sa naaning humay, pito o tulo mapadulong sa tag-iya sa yuta ug usa lamang ang sa nag-ani.

Kaylap usab ang pagpanikas sa pagpalit sa produkto pinaagi sa paglimbong sa timbang. Sa lubi, taas ang ginatakdang tantos sa kibhang tungod sa resiko o *moisture content*. Sa usa ka pagtuon, mikabat sa 56 ka kilo ang ginakibhang sa 600 ka kilo sa kopra tungod sa pagkwenta sa resika. Maong sa presyong ₱20 matag kilo, anaa sa ₱1,120 ang nakuha sa agalong yutaan-komersyante sa kada 100 kilo sa kopra.

Atubangan sa patung-patong nga problema sa mga mag-uuma sa Eastern Visayas ug sa tibuok nasud, wala silay laing direksyon kundili ang kolektibong molihok aron pukanon ang pesteng rehimeng Marcos, ug ibton ang pyudal ug semipyudal nga pagpahimulos nga ilang nasinatian matag adlaw. AB

KA CLEO DEL MUNDO

bag-ong tigpamaba sa BHB-ST (Melito Glor Command), tigpanunod sa tahas nilang Ka Roger, Ka Bart, Ka Diego ug Ka Armando Cienfuego.

Espesyal nga Report

MAS GRABENG INTERBENSYONG MILITAR SA US, MAS GRABENG PAGPAKAITOY SA REHIMENG MARCOS

$337.7 TRILYON

kalibutanong utang niadtong ikaduhang kwarto sa 2025, $21 trilyong mas daku kumpara sa unang kwarto sa tuig. Pinakataas ang dugang-utang sa US, China, France, Germany, Britain ug Japan.

₱1.64 bilyon

girelis ni Marcos nga **bonus** alang sa pasistang mga ginsakpan sa AFP niadtong katapusan sa Setyembre, aron kontrahon ang subling hungihong nga pakanang destabilisasyon sa kampong Duterte.

165,000

ang kulang nga klasrum, 150,000 magtutudlo, 144,000 suportang empleyado, milyong libro, ug uban pang gamit pangtudlo.

HK$110

o ₱803 lamang ang gidugang sa sweldo sa mga *domestic helper* sa **Hong Kong**, layo sa ilang ginaduso nga HK$1,072 (₱7,825.60) aron maabot ang minimum nga makabuhi nga suhulan sa syudad.

70+

namatay sa linog nga **may gikusgong 6.9** sa Northern Cebu niadtong Setyembre 30. Liboan ka residente ang nag-antus tungod sa langan ug hinay nga pagtabang sa gubyerno.

₱145 bilyon

kantidad sa pang-agrikulturang produksyon sa **Bukidnon**, pinakataas sa tibuok nasud niadtong 2024. Taliwala niini, ang prubinsya ang adunay pinakadaghang naglisud nga pamilya sa Region 10. Ang dakung deperensya resulta sa konsentrasyon sa yuta sa mga komersyal nga plantasyon, samtang kaylap ang kawalay yuta sa mga mag-uuma.

Saulugon ang ikaduha nga anibersaryo sa Al Aqsa Flood! Kagawasan alang sa Palestine!

Sa Oktubre 7, pagadumdumon sa kalibutan ang ikaduhang anibersaryo sa makasaysayanong Al Aqsa Flood, ang armadong opensiba gikan sa kayutaan, kadagatan ug kahanginan sa mga pwersang Palestino, nga gipangulohan sa Hamas ug sa Izz ad-Din al-Qassam Brigades, batok sa mananakop nga Israel.

Gipaulbo sa opensiba ang tinguha sa katawhang Palestino aron tapuson ang 75-ka-tuig nga gubat agresyon sa Israel. Suportado sa US ang okupasyon sa mga teritoryong Palestino, lakip ang nagpadayon nga pagpulbos sa Gaza, ug mga pag-atake sa mga komunidad sa West Bank.

Sa misunod nga duha ka tuig, walay hunong nga gimomba sa Zionistang Israel, sa tabang sa imperyalismong US ug mga alyadong nasud sa Europa, ang sibilyang populasyon sa Gaza. Gipulbos niini ang mga ospital, simbahan, eskwelahan, *apartment*, bilding ug bisan ang mga *evacuation center*.

Mikabat sa kapin 66,500 ka Palestino ang gipatay, 18,500 niini mga bata. Napatay usab ang 453 tungod sa malnutrisyon ug gutom. Anaa sa 254 ka mga midya usab ang gipatay. Niadtong Marso, hingpit nang gipugngan sa Israel ang pagsulod sa ayuda sa syudad, samtang gigamit sa sundalong Israeli ug mga mersernaryong Amerikano ang pag-apud-apud niini aron patyon ang mga Palestino. Niadtong Setyembre, bisan og ulahi na kaayo, gideklara sa United Nations Commission of Inquiry ang ginahimo sa Israeli sa Gaza isip henosidyo.

Ilingkawas ang Palestine!

Saksi ang katawhan sa tibuok kalibutan sa kahusto sa armadong pakigbisog sa mga Palestino aron molingkawas gikan sa okupasyon ug henosidyo sa Zionistang Israel. Naghiusa ang mga katawhan aron ipakita ang ilang kasuko sa henosidyo, samtang ginaduso ang tagsa-tagsa nilang gubyerno nga mobarog alang sa mga Palestino. Liboan ka protesta nga adunay nagkadaiyang porma sa lain-laing bahin sa kalibutan nga gisalmutan sa minilyong katawhan ang makanunayong gilunsad. Nagduyog ang mga nasud gikan sa Africa, Asia ug Latin America aron maglunsad og kampanyang ligal batok sa okupasyon, aron panubagon kini sa mga krimen sa gubat.

Niadtong Nobyembre 2024 nagpagula ang International Criminal Court og mandamyento de aresto batok kang Prime Minister Benjamin Netanyahu sa Israel ug kang Yoav Gallant, kanhing ministro sa depensa alang sa kasong krimen sa gubat ug krimen batok sa katawhan. Sa umalabot nga Nobyembre, pagalunsaron ang International People's Tribunal alang sa Palestine sa International League of Peoples' Struggle ug International Association of Democratic Lawyers aron idokumento ug hukman ang mga krimen sa gubat, henosidyo, *ecocide* ug malukpanong pagpagutom sa Israel ug sa US sa mga Palestino.

Niadtong Agosto, naglawig ang gitawag og Global Sumud Flotilla, nga gilangkuban sa 44 ka barko nga adunay sakay nga kapin 400 ka katawo, aron maghatud og serbisyo ug ayuda sa Gaza. Bisan og naharang sa Israel Defense Forces (IDF) ang mga barko niadtong Oktubre 2, mibarog ang mga milamot dinhi dili sila mohunong sa pagsupak sa pag-atake sa Israel sa Gaza.

Bisan ang mga katawhan sa Israel mibatok ug misupak sa mga lakang sa ilang gubyerno. Daghang batan-ong Israeli ang gipiling magpapriso kaysa magpasakop sa IDF.

Sa Pilipinas, padayon nga nagalihok ang mga organisasyon aron maghatag og suporta ug pakighiusa sa pakigbisog sa mga Palestino, sama sa Youth for Palestine ug Palestine-Philippines Friendship Association. Naglunsad usab og kampanya aron pugngan ang rehimeng US-Marcos sa pagpalit og armas sa Israel. Bisan sa ubang nasud, nahimong kabahin ang mga Pilipinong migrante sa mga protesta alang sa pagpalingkawas sa Palestine.

Sa kasamtangan, anaa sa proseso sa negosasyon ang Hamas, ang Israel ug US, subay sa gitibuok nga programa alang sa panaghisgot kalinaw para sa Gaza ni Donald Trump, presidente sa US, nga pagpakabana sa mismong katawhan niini.

Taliwala sa grabeng atake nga nahiaguman sa mga Palestino, padayon pa gihapon ang ilang pagsukol pinaagi sa armado ug dili armadong pakigbisog. Matud kang Leila Khaled, myembro sa Popular Front for the Liberation of Palestine, sigurado nga moabot ra ang kalingkawasan sa mga Palestino tungod kay uban nila karon ang katawhan sa kalibutan nga padayong nakigbisog hangtud tinuod nilang makab-ot ang kagawasan gikan sa henosidyo ug okupasyon. AB